

мѣся іулія
въ 3-й день.

ПАМЯТЬ СЪЯД
МУЧЕНИЦЫ ВЪРІАКІИ,
НИКОМІДІЙСКІА.

МѢСЯ ІУЛІЯ ВЪ 3-Й ДЕНЬ.

ПАМЯТЬ СѢДА МУЧЕНИЦЫ ВѢРІАКІИ, НИКОМИДІЙСКИА.*1

[НА ВЕЛИЦѢЙ ВЕЧЕРНИ.]

На ГДН, ВОЗВѢХЪ: СТИХІРЫ, ГЛАСЪ Б.

ПѢ: ВГДА ѿ ДРЕВА:

Мѹченице хрѣтѡва побѣдоносная, мужески предстала єси предъ едѣнице, хрѣта проповѣдаючи, больное распятіе прѣлвша, ѿ во оўзахъ побчѣючи, ѿ во вѣхъ ранахъ радѹющисѧ востекла єси къ небеснымъ, ликѹ мѹченикѹ ѿ вѣка сопричтѣна, ѿ славы вѣчнѹющѣа наслаждающисѧ.

Слѡва, ѣвльшагосѧ на землѣ, невѣста ѿзбранная показаласѧ єси, кѹрїакіе,*2 воистиннѹ красотѡю блистаючи вѣоцѣныхъ дѣлѹ, ѿ свѣтлыми сѣлнѣи бжѣтвеннагѡ страданїѧ. тѣмже въ нѣный чертогѹ вселѣласѧ єси, ѿдѣже, ѣкѡ дѣва ѿ мѹница вынѹ ликѹючи, вѣхъ почитѣющихъ пѧмѧть твоѹ поминѣи. [Само]подобенъ:

Блгохвѣльнагѡ корене краснѣйшаѧ лозѧ ѣвиласѧ єси, кѹрїакіе, спїсѣтельный плодѹ приносѣщи, страданїѧ долѣсти, ѿ блѣтїю ѿздѣшаючи рѡзги нечестїѧ. тѣмже всецѣеннѹ пѧмѧть твоѹ съ любовїю почитѣемъ, ѿ моцѣй рѧкѹ нынѣ лобызѣемъ, блѣтъ ѿцѣленїѣ ѿ неѧ полчѣюще. **Слава, гласъ 3:**

Ѿдеснѹю сїса предстѧ дѣва ѿ мѹница побѣдоносная, добродѣтельными ѡдѣлан[н]а во [срѹжїе] неповѣдѣмое, блистающисѧ єлѣемъ чѣтотѹ, ѿ крѡвїю страданїѧ, ѿ вопїющи къ немѹ въ веселїи, свѣтїльникѹ держѣщи:

*1 преузето из издања: „Служби на българските светии“, Славянобългарски манастир „Св. Вмчк Георги Зограф“, Света Гора, Атон 2007. године, стр. 635-645. Текст је и од нас подвргнут минималној граматичкој (привођење нормама савремене руске редакције црквено-словенског језика) и другој редакцији.

*2 сїрѣчь гднѧ, ѣкоже знаменѹетѹ грѣчѣскоє ВѢрїакїѧ. Код нас: Недеља.

въ воню мѹра твоегѡ потекѡхъ, хр҃тѣ бж҃е, ѣакѡ оубѡзвлена ѣсмь любовію твоєю: не ѡр҃ни мене, женишѣ нѣный. тоѡ мѡтвѡми низпослѣ намъ, всецѣльне сп҃се, мѡлѡити твоѡ.

И нынѣ, вѣторѡдиченъ, [гласъ тѡйже].

[Пѡ:] Трѣднѣвенъ воскр҃селъ єси, хр҃те:

Восхваляема, низложѣ сѡлѡ врагѡвъ оубѡиствомъ на насъ дѡшѡцихъ, и скорѣбь людѣи твоихъ на радость преложѣ, дѣво, и подѡждь [намъ] мѡтѣ, да сп҃сиешѡ восхваляемъ тѡ.

[Или:] кр҃тобѣторѡдиченъ.

[Гласъ и] подѡбенъ [тѡйже]:

На дрѣвѣ живѡтѣ нашъ вѣсѡцъ вѣдѡци, всецѣтаѡ вѣѡа, мѡтѣрки рыдѡше вопіюци: сѣе мѡи и бж҃е мѡи, сп҃си любовію воспѣвающихъ тѡ.

[На стѣхѡвнѣ:] стѣхѣры ѡзъ ѡктѡихѡ. Глаѡа, гласъ є:

Во градѣ вѣа нашегѡ, въ горѣ стѣи єгѡ, тамѡ вселѣсѡ стѣа, свѣтѣльникъ недѣлѡшѣи сохраниши. оубѡишимъ дѣвы[ѡ] похвалѡ: ѡ дѣство, храмъ вѣи. ѡ дѣство, мѣникѡвъ слаѡа. ѡ дѣство, ѡггѡвъ совѣѣдница.

И нынѣ, вѣторѡдиченъ, [гласъ тѡйже]:

Всѣ оупѡвѡніе моѣ на тѡ возлагѡю, мѡти бж҃іѡ, сохрани ма подъ крѡвомъ твоимъ.

[Или:] кр҃тобѣторѡдиченъ, [гласъ тѡйже].

Пѡ: Вгдѡ ѡ дрѣѡа:

Трѡдѡ претерпѣла єси мнѡги въ распѡчѣи сѣа и вѣа твоегѡ, непѡрѡчнаѡ, стѣнѡци, плѡчѡци и вопіюци: оубѡи мнѣ, чѡдо сладчѡишее, кѡкѡ непраѡедно стѣраждѣши, всеѣхъ хотѡ избѡвѣити ѡ ѡдѡма земнѡрѡднихъ. тѣмже, всестѣа дѣво, вѣрою тѡ призывѡемъ: мѡтѡѡ єгѡ намъ сотѡвори.

[Тропáрь] Ѡпдѣстїтельный, гласъ д̄:

Агница твоѡ, їисе, кѹрїакїа, зовѣтъ вѣлїи мѡ гласомъ: * тебе женишѣ
 мѡнъ люблю, и тебе ищѹщи страдальчествѹю, * и сраспинаюса, и
 спогребяюса крїценїю твою, * и страждѹ тебе ради, ѡакъ да црїтвѹю въ
 тебе, * и оумираю за тѡ, да и живѹ съ тобою: * но ѡакъ жертвѹ
 непорочнѹю, * прїими ма съ любовїю пожершѹюса тебе. * тоѡ млтвами,
 * ѡакъ млтвѡвѡ, спїи души нашѡ.

[Инь тропáрь, гласъ г̄:*³

Ѡдолженїемъ чѹдеснымъ * повѣдїла єси вѡжїѡ силы до конца, *
 недѣло преславнаѡ, * идоложрениѡ во тьмѹ * далече крїтѡ чїтнѡгѡ
 свѣтлостїю прогнала єси: * мчнице всехвальнаѡ, * хрїтѹ бгѹ молиса *
 даровати намъ вѣлю млтъ.

Инь тропáрь, гласъ є̄:*⁴

Мчнице дѣво кѹрїакїе, * гавїлса єси жертва достѡйнаѡ, *
 воздавши бгѡви чїстѹю душѹ твою: * сегѡ ради хрїтѡсѡ прослави
 тѡ, * и тобою тѡчитѡ блгтъ * и зѡбильнѡ всемъ вѣрнымъ, * ѡакъ
 цѣдрѡ и члвѣколюбѡвѡ.]

НА ѲТРЕНИ.

Ванѡнъ мчницѣ, єгѡже краегранеееи снцѡвѡ:

Радѡса брацїю тебе, мчнице, блгѡчїтнѡ.

Творенїе ѡѡнфѡво. Гласъ б̄.

Пѣснь ѡ. Ірмосъ:

Градїте людїе, поїмъ пѣснь хрїтѹ бгѹ, раздѣльшемѹ мѡре, и
 настѡвльшемѹ лѹди, ѡже и зведѣ и зѡ работы єгѹпетскїѡ, ѡакъ прослави са.

^{3*} преузето из издања: „Минея июль“ часть 1, Издательский совет РПЦ, Москва 2002. Г. (тзв. руски „Зелени минеји“) [стр. 430](#).

^{4*} прерађено од нас са енглеског, из програма „Menologion 3.0“: Troparion of St Cyriaca, Tone 5: O Virgin Martyr Cyriaca, / thou wast a worthy sacrifice / when thou didst offer thy pure soul to God, / wherefore Christ has glorified thee, / and through thee pours forth graces / abundantly on all the faithful, / for He is the merciful Lover of mankind.

Рѡдостнѡ восторжествѣемъ въ пѡматѣ побѣдоносныхъ мѹченицы, и
взопїимъ: что̀ мѡтѡвами, хрїтѣ спїсе мѡрдный, спїси мїръ твоѡ.

Сїанїемъ твоимъ ѡсїенна, славноа кѹрїакїа, члѣвѣколюбче, мрѡка
иъзбѣже многобожныхъ лѣсти, и всѣмъ возсїа лѹчы ищѣленїи.

Да хрїтѹ, безсмѣртномѹ женихѹ твоемѹ, бл҃гододїши, смѣрть и
ѡгнь, и мѹчениа ни во что̀же вѣнїла єси, за єже безсмѣртныхъ
славы сподобитиса. **Бѣгородиченъ:**

Сїла смѣрти сокровїила єси, чїтаа, зачѣнши хрїта, безсмѣртїа
подаѣла, єгоже ѡдъ, оумѣрша хотѣнїемъ больнымъ, вїдѣвъ
соотраєса.

Пѣснь 7. Ірмосъ:

Оутверди насъ въ тебѣ, гдїи, древома оумерцвлѣй грѣхъ, и страхъ твоѡ
всади въ срїца насъ поющихъ тѡ.

Игницѹ тѡ, мѣнице, нетлѣннѹю, краснѹю добротѡю ѡвльшѹюса, слово
вѣжїе приведѣ себѣ невѣстѹ, вожделѣвъ тебѣ ради крайнїа мѡти.

Врасотѹ внѣшнїю иъзвїнївши, внѣтрнее ѡвїла єси бл҃гоуспїе
вѣдѹщемѹ сокровѣннама: сегѡ ради тѡ, мѣнице, ѡвѣрчи себѣ.

Икѡ лозѡ сїеннаа, ѡ корене стѡгѡ краєнаа пронзрала єси, дѣво
мѣнице, и плоды зрѣлыа принела єси, сладостѣ непрестѡннѹю тебѣ
подающїа. **Бѣгородиченъ:**

Мѹдростѣ вѣжїю ѡпостѡннѹю рѡждаши, дѣво, иъзбѡви мѡ ѡ хитреца
слобы ходѡтайствомъ твоимъ, єдина всенепорѡчнаа.

[Ірмосъ: Оутверди насъ въ тебѣ, гдїи:]

Сѣдаленъ, гласъ 4.

Пѡ: Скорѡ предвари:

Чтотѣ блнстѡнїемъ, ѡкѡ крїнъ бл҃говѡнный во оудѡлїахъ разцѣла
єси хрїтѹ, кѹрїакїе, мѣникѡвъ всехѡальнаа, сїанїи ѡзарїласа єси
вжїтвеннагѡ познѡнїа, ѡгонѡющи пагѹбѹ слосмрадныхъ прѣлести. тѣмже
и прѡзднѣемъ, мѣнице, пѡматѣ твоѡ. **[Дѡжды.]**

[Гл҃ава, ѿ нынѣ,] вѣ́городиченя.

[Гл҃агъ ѿ] подобеня [тоѹже]:

Неплоды пришествїе провїдаши твоє, ѿ гл҃агъ твои҃хъ цѣлованїи
внѣвши оушесы, ѿзѹмѣвашеса ѿ вѣци, сокровенное оузрѣвши,
цѣлованїи твоими, дѣво: взыгрѣла во мѣнецъ во чрѣвѣ ѣдѣ. тѣмже ѿ во
чрѣвѣ твоѣмъ оувѣдѣ воплощенїе бѣга.

[Нѣн:] крѣ́товѣ́городиченя.

[Гл҃агъ ѿ] подобеня [тоѹже]:

На крѣ́тѣ та вознесенна ѣакъ видѣ, непорочнаа мѣти твоѣ, сло́ве
бѣжїи, мѣ́реки плачѹщи восклицаше: что́ нѣкое ѿ странное еѣ чѣдо,
еѣне моѹ; ка́къ животѣ всѣхъ сопрѣгласа ѣси смѣрти, хотѣ ѿживѣти
оумѣршихъ, ѣакъ бѣгоду́тробеня;

Пѣ́снь ѿ. І́рмосъ:

Оуслышашъ гдѣи, слѹхъ твоегѡ смотрѣнїа, ѿ прославишъ тѣ, ѣдїне
члѣвѣколюбче.

Предъ сдѣицемъ стоѣше кѹрїакїа, непрѣнѡ сдѣимаа, ѿ на сдѣиѡ
прѣнаго взираѹщи.

Оу́ды тѣлесѣ ѡдала ѣси на мѹченїе, ѿ пото́ками крове твоѣа, дѣво,
безплѣтныхъ врагѡвъ потопїла ѣси.

Неповѣжденна пребыла ѣси, кѹрїакїе, въ мѹченїахъ побѣаѹщи, ѿ
вознесшѹса гордыню низложила ѣси. **Вѣ́городиченя:**

Избави ѡ всѣкагѡ ѡсловленїа вражекагѡ, дѣво, вѣдѹщихъ тѣ
воистиннѹ мѣ́рь бѣжїю, всечѣтаа.

Пѣ́снь ѣ. І́рмосъ:

Свѣ́та пода́телю, ѿ вѣкѡвъ творче, гдѣи, во свѣтѣ твои҃хъ повелѣнїи
наста́ви насъ: развѣ бо тебѣ ѿно́гѡ бо́га не знаѣмъ.

Чтѹ твоѡ дѹшѹ всеи́стинный храмъ бѣжїи показавшаа, кѹрїакїе,
чѣдѡльскїа храмы оупразднила ѣси, хрѣ́та призываѹщи
оукрѣплѹщаго тѣ.

Вознёши рѣцѣ ѿ оумъ ко хрѣту, кѹрїакїе славнаа, страшнымъ
прѣсомъ безбожныа на зѣмлю повѣргла ѣси, понїкшыа ѿ зрѣти
не могущыа.

Та всѣхъ бѣхъ дерзостнѣ творитъ, живымъ гласомъ свѣше
призываа, терпѣти мѹченїа безбожныхъ съ твердымъ дѣхомъ, да
оубавзѣтъ тѣ вѣнцѣмъ повѣды. **Бѣгорѣчїенъ:**

Разрѣшила ѣси, нетлѣннаа, прародїтелей клѣтвѣ, рѣдши, ѣтаа,
безъ похоти плотскїа, ѣвѣ сотворшаго всѣцѣкка бжѣтвенноу
своѣю болю.

Пѣснь 5. Ірмосъ:

Въ бѣзднѣ грѣхѣвнѣй валааа, неизслѣднѹю мѣрдїа твоегѡ призываю
бѣзднѣ, ѡ тѣи бжѣ ма возведи.

Превзошла ѣси предѣлы ѣстествоа, въ страданїи твоѣмъ вѣше
ѣстествоа, всехвальнаа, ѿ *оубавившаго ѣвѣ*⁵ величайшими
тѣдѣми твоїми оубавила ѣси.

Ваплами крѣви твоѣа,⁶ всечѣтнаа, изѣвшиа ѣси глѣбинѣ
многѣбѣжїа, ѿ источїла ѣси морѣ ѿцѣленїй съ вѣроу
прїстѣпающимъ.

На сдѣиши свѣрїе оустыдѣшасѣ тебѣ непорѣчныа ѣгницы,
славнаа кѹрїакїе, ѿ чѣсть тебѣ воздаша, ѣакѡ хрѣта
почнѣающей. **Бѣгорѣчїенъ:**

Црѣа зачѣнши гѣа, ѣакѡ црїца бѣговѣтнѣйшаа, прнѣкающимъ къ
тѣбѣ црѣтѣа нѣнагѡ сподѣбн.

[Ірмосъ: Въ бѣзднѣ грѣхѣвнѣй валааа:]

⁵* мисли се на: смїа.

⁶* у изворнику: твоѣй.

[И́нз конда́кз, гла́сз ѿ.*7]

Мѣница хрїтѡва нынѣ насз созываетъ, * подвиги тоѡ и страдїнїа согласнѡ воспѣвати: * низложи бо врагѡ невїдїмагѡ, * и ѡбїса гпїжѡ оумѡ своегѡ и страстїей своїхъ.]

Конда́кз, гла́сз ѿ.

Пѡ: Вы́шнихъ и́щѡ:

Мѣница хрїтѡва насз собрѡ, * подвиги тоѡ вжїтвенныхъ и страдїнїа * възпѣнехъ воспѣвати днесь: * тезоименїта бо, ѡакѡ мѡжественна * въз помышленїи, ѡбїса гпїжѡ*8 * оумѡ своемѡ и страстїемъ безмѣстнымъ.

И́коз:

Идѡльстѣи лѣстїи, всю зѣмлю ѡбдержѡцей и ѡбнимѡющей, хрїтолюбїи, властїтелю же нечестївомѡ и безчлѣвчномѡ сѡшѡ, оумѡ въз людїи почитѡшесѡ сквернаѡ нечестївыхъ и слѡѡ вѣра. безѡбжїишемѡ во ѡгѡ гла́сѡ народи повинѡшесѡ: ѡакѡ не слѣдѡющимъ ѡгѡ нечестїю смѣрть прецѡше, сѣльнаѡ же и слѡѡ. но мѣница хрїтѡва мѡчїтелей безѡжнаѡ велѣнїа и прецѣнїа ѡплеѡвѡши, и хрїта бѣга посредѣ трїзницѡ проповѣдавѡши, попрѡ врагѡ: тѣмже ѡбїса воїстїннѡ гпїжѡ оумѡ своемѡ и страстїемъ безмѣстнымъ.

Чтѣтсѡ и́зз сѹнаѡарїа житїе сѣ́ѣа кѹрїакїн.

Стїхї: Кѹрїакїа оумираѡци спѣшїтъ къ посѣченїю.

Пронзѡленїемъ своїмъ, и мечѡмъ сконѡѡлетсѡ.

Во дни царѡ дїоклитїана, въз лѣто [ѡ ржїтѡвѡ хрїтѡва] спѡв*9 бѣша нѣкїѡ сѡпрѡдги хрїтїански, и менѡсмы двѡродїи и ѡнїсїа, иже, занѣ бѣша бездѣтны, молиша бѣга, ѡакѡ да дѡрѡетъ и́мъ плѡдъ и дѣтїце, ѡбѣцѡвѡшесѡ рожденное дѣтїце пакї бѣгови дѡрѡвати. ѡгда оумѡшѡ бѣз мѡтѡвѡ и́хъ, и родиша дѣтїце жѣнско въз дѣнь гѡнь,*10 сѡгѡ

7 прѡѡѡено од нас са енглеског, из прогѡра „Menologion 3.0“: Kontakion of St Cyriaca, Tone 2: The Martyr of Christ now calls us together to celebrate her contests and struggles. / For she vanquished the invisible enemy // and mastered both her mind and her passions. Изгледа као да је у питању скѡѡени (за тѣшко прѡвѡдївї деѡ) доњи кондак, или разлїчїт прѡвѡд (прѡпѡв) са грѡког извѡрника.

8 грѣческоѡ и́ма кѹрїакїа пронѡхѡдїтъ ѡ кѹрїа, ѡже толѡѡетсѡ: гпїжѡ.

9 282. г.

10 сїрѣчь ѡскрїный, грѣческї: кѹрїакїн.

рѣди ѿ нарекоша дѣтице кѹрїакїа. тоѣ крѣтївше воспиташа въ наказанїи ѿ оученїи гдѣни,^{*11} по аплѣ, ѿ соблюдоша тоѣ дѣвою, занѣже хотѣхѹ ѣ посѣити бѣовн. ѣгда же нечестївїи дїоклитїанѣ въздвїже гонѣнїе на хрѣтїанѣ, тогда прѣданы бѣша родїтели стѣїа кѹрїакїн, вкѣпѣ съ нею, въ рѣцѣ тѹрѣнна. тоѣ же, ѿспытавѣ родїтелей стѣїа, ѣакѡ хрѣтїанѣ сѣтъ, бѣ ѿ послѣ ѿхѣ къ воеводѣ іѡсѣтѣ, сѣщемѣ въ малѣѣ арменїи, въ градѣ милїтїнѣ, ѣже впрѣстѣ гл҃голетѣ малатїа: кѹрїакїю же послѣ къ кѣсарю мажїміанѣ, сѣщемѣ въ нїкомїдїи. мажїміанѣ оѹбѡ, пытавѣ мѣницѣ, ѿ ѡверѣтѣ ю тѣвѣрдѣ въ вѣрѣ во хрѣта, повѣрѣ же ю на землї, ѿ бѣ на многѣ часѣ. ѿ занѣ стѣа молѣшесѣ бѣовн, сѣгѡ рѣди възюрїсѣ тѹрѣннѣ на вѣнны бѣюцѣа мѣницѣ. тогда стѣа гл҃голетѣ мажїміанѣ: не льстїсѣ, ѣ мажїміанѣ, ѣакоже хѣщесїи, нїкогдаже мѣ повѣдїши, бѣѣ помогѣющѣ мѣ. слышавѣ сїа мажїміанѣ ѿ оутрѣждаѣ, послѣ стѣю къ архонтѣ вѣднїнїи, ѿменемѣ іларїѡнѣ.

Іларїѡнѣ оѹбѡ, пытавѣ мѣницѣ, вѣрѣ же ю во храмѣ іѡшлѡвѣ. тамѡ же молѣщесѣ стѣѣнѣ, бѣсѣтъ трѣсѣ вѣлїи, ѣ негѡже падѣоша іѡшли, ѿ бѣша ѣакѡ прѣхѣ. послѣдова же къ сїмѣ ѿ нѣкїѣ вїхрѣ, ѿже разсѣѣа по въздѣхѣ прѣхѣ іѡшлѡвѣ, ѣщѣ же ѿ молнїа падшїи ѡпалнѣ лицѣ архонта іларїѡна: ѿ тоѣ падѣ съ сѣдѣлнїа ѿзашѣ. прїшѣдѣ же дрѣгїи архонтѣ, прїемннїкѣ тогѡ, ѿ вїдѣвѣ сїа, ѡсѣднѣ стѣю сожещнѣ во ѣгннѣ. ѿ оѹбѡ сѣдгнѣ възжгѣоша ѣгнѣ вѣлїи, ѿ вѣргѣоша мѣницѣ посредѣ ѣгѡ. стѣа же въздѣвшїи рѣцѣ на нѣѡ, молѣшесѣ бѣѣ на дѣлгѣ часѣ. ѿ ѣбїе бѣсѣтъ въздѣхѣ чїстѣ ѿ тѣплѣ: снїде же нѣкое ѣблако ѿ погаснѣ вѣсѣ ѣгнѣ, ѣакѡ мѣницѣ нїкакоже ѣ негѡ вѣрѣднїсѣа. по сїхѣ пѣснї тѹрѣннѣ разлїчнїа свѣрїи прѣтнѣ стѣїа, но нїчесѣже оѹспѣ: занѣже ѿ свѣрїе, ѣкн ѣгнїцы крѣтїцнїи,^{*12} възлежѣхѣ оѹ нѣгѣ стѣїа, ѿ нїкакоже ѣ ѿ вѣждахѣ. ѿ многнѣ ѣлнннѣ, вїдѣвшѣ снїцѣѡѣ стрѣннѣе чѣдо, оѹвѣрѣвахѣ во хрѣта. тѣже вѣвергѣетѣ сѣа въ темнїцѣ, ѿ въ градѣщїи дѣнь сѣде архонтѣ на сѣднїи, ѿ ѿзрѣчѣ на стѣю кѣнѣчноѣ ѡсѣднїе сѣртнї. ѣдѣ възѣвшѣ ю мѣчнїтелїе

^{11*} Еф. 6,4.

^{12*} у изворнику: крѣтїцнїи.

повлекѡша внѣ града, ѣакъ да оуѣкнѡтъ. сѣѣа же проїи нѣкоегѡ
времєни, да помолїтєа бѣѡ, ѡ ѣгда помолїєа на долгѡ часѡ, побѣи
вслѣдствѡвавшыа ѣи хрїтїаны. тѣже, возлѣгши на землїи, предадѣ дѡшѡ
своѡ въ рѡцѣ бѣїи. прїстѡплыше ближѡйше къ нѣй вѡины, ѡже хотѡхѡ
оуѣкнѡти ѡ, ѣакъ вїдѣша ѡ мѣртвѡ, ѡзѡмѣшася. бысть же ѡ гласѡ
бѣїи къ нїмъ, гл҃голющѡ: ѡдїте брѣтїе,^{*13} ѡ побѣдїте всѣмъ величїа
бѣїа. ѡ возвращєса вѡины прослѣвїша бѣа.

Пѣснь ѡ. Ірмѡсѡ:

Образѡ златѡмѡ на полѣ деїрѣ слѡжїмѡ, трїе твоѡ отроцы
небрегѡша безбѡжнагѡ величїа, посредѣ же ѡгна ввѣржєни, ѡрошѣемї
поѡхѡ: бл҃гвѣнъ єси вѣе ѡтѣцъ нашїхъ.

Оумъ твоѡ, свѣтомъ любвѣ бѣїа [ѡмѡщїи] ѡсїанный, внєгда стоѡти
тїи посредѣ пѣци разжжєнныа, ѡнїѡдъ^{*14} ѣвїлася єси дѣво
незмѣннаа, поѡци творцѡ твоемѡ: бл҃гвѣнъ єси вѣе ѡтѣцъ нашїхъ.

Пѣць дрѣвле нїкакоже ѡпалї трїєхъ отрокѡвъ, нїже мѣнїцѡ.
Пмолѡщївоєа посредѣ ѡгна, стоѡше непреклѡннѡ, рѡсѡ бѣтвеннѡю
прїемлющїи, ѡ въ хвалєнїи вопїѡци: бл҃гвѣнъ єси вѣе ѡтѣцъ нашїхъ.

Мечѣмъ твоеѡ доблєсти врагѡ ѡстїнны оумертвїла єси, дѣво
мѣнїце, наслѣдїтїи вождѣтѣвши вѣчнѡюцїю славу, кѣрїакїе, ѡ
вопїѡци: бл҃гвѣнъ єси вѣе ѡтѣцъ нашїхъ. **Бѣорѡдїченъ:**

Єдїннїй бѣъ єдїнѡ ѡбрѣтє чїстѡ твоѡ оутрѡбѡ, ѡ воплоѡетєа ѡ
ѡпознавѣетєа члѣкѡ, сїєлѡй члѣкѡ. тѣмже ѣакъ вїнѡ бл҃гїхъ тѡ
ѡспѡвѣдающе воспѣвѣемъ: бл҃гвѣнна єси бѣа плѡтїю рѡждшѡа.

Пѣснь ѡ. Ірмѡсѡ:

Въ пѣць ѡгненнѡю ко отрокѡмъ єврѣйскїмъ снїзшѣдшаго, ѡ
плѡмень въ рѡсѡ прелѡжшаго бѣа, поїтє дѣлѡ ѣакъ гѡа, ѡ превозносїтє во
всѡ вѣкїи.

^{13*} у изворнику: брѣтїа.

^{14*} у изворнику: ѡнїѡдъ.

Невѣста хрѣтова дѣвственными добрѣтами оукрашена гавѣлася єси, кѹріакіе: сегѡ ради тѧ самз достѡйну сподѡби нѣнагѡ чертѡга, воспѣвающѹ єгѡ во вѣки.

Икѡ данїилз посредѣ свѣрѣй ввержена была єси, хрѣта воспѣвающин, сіихз свѣрство, дѣво, гавѣ вжѣтвеннымз дхѡмз преложїла єси. тѣмже тѧ почитаемз во всѧ вѣки.

Тѧ гакѡ агницѹ, за любовь агнца бѣа и слова на заколенїе ведомѹю, мїлѡа, гакѡ состра[ж]дѡлїи, свѣтлыа посылаєтз аггїли, ѿ тѣла разрѣшающыа тѧ мѣнице, прѣжде оуспѣченїѧ мѣнагѡ. **Гѣорѡдиченз:**

Сверхестественный бѣз воплотїса по насѡ ѿ тебе, дѣво, и вїдѣнз бысть*¹⁵ гакѡ млнецз, прѣжде вѣкз сїи со оцѣмз и вжѣтвеннымз дхѡмз. тѣмже гакѡ мѣрь єгѡ, тѧ величаемз.

[**Ірмосз:** Вз пѣць ѡгненнѹю ко ѡтрокѡмз:]

Пѣснь д. Ірмосз:

Ѿ бѣа бѣа слова, неизреченною мудростїю пришѣдшаго ѡбновїти адѡма, гадїю вз тлѣнїе падшаго лютеѣ: ѿ стѣла дѣвы неизреченнѡ воплотївшасѡ насѡ ради, вѣрнїи єдиномѹдреннѡ пѣсньми величаемз.

Врѣпчѡйшею, дѣво, любовью кз бгѹ, гарстїи свѣрѣй и ѡгна, и жестѡкостью мѹченїи тѣлесныхз презрѣла єси твѣрдымз помыслѡмз: сегѡ ради тѧ вѣрою и любовью оувѣжаемз.

Краснѣйшемѹ женнѹ краснѣйшѹю добрѣтѹ дшїи твоеѧ оуготѡвивши, дѣство неплѣнное сохранила єси, мѣнице, и оудѡвз мѹченїе, гакѡ вѣно, томѹ принесла єси, кѹріакіе всехвѡльнаа.

Твое многострадѡтельное тѣло, вз землїи погребѣнное, источаєтз рѣки ищѣленїи блгочїтнѡ пристѹпающымз, нечѣтѹ страстїей ѿженѡетз, и истреблѡетз лѡкѡвѡа дѣнствїѧ дѣмѡнѡвз, кѹріакіе всехвѡльнаа.

^{15*} измењено према сличном месту у савременим руским издањима, а у изворнику: **вїлїа**.

Ресѣѣа пѣмѣть твоѣ, мѣнице, ѣкѡ сѣнце возсѣ̀а нѣмѡ, кѣріакіе, **Сѣблаки**^{*16} стѣстѣй ѡгонѣюци, ѡ просвѣщаюци всѣхѡ, сѡ истинною всѣрою радостнѡ тѣлѣ почитѣюцихѡ, дѣво, ѡ любѣвѣю оубѣлѣюцихѡ.

Гѣорѣдиченѡ:

Свѣтлѣйшимѣ сѣанѣмѣ ѡзѡ тебѐ воплотѣвшѣа, дѣо пресѣѣа, пѣче рѣзѣма, всѣдѣще тѣлѣ бѣдѣ, просвѣщаемиѣ всѣрою, ѡ свѣождаемиѣ мѣрака стѣстѣй ѡ всѣхѡ бѣдѣ, ѡ всѣкагѡ ѡбестоѣнїа.

[**Ірмосѡ:** Ѡ бѣа бѣа слѡва:]

Сѣапостѣларїй, [гласѡ г]:^{*17}

Пѣ: Нѣо свѣздами:

Рѡ нѣсѣхѡ, ѣкѡ мѣница, кѣріакіе слѣвнѡ предѣстоѣщи бѣдѣ, всѣхѡ **Нѣасѡ,** блѣгѣтнѡ пѣмѣть твоѣ совершаюцихѡ, сѣсѣй ѣтнѣми твоѣми мольбѣми.

[**Слѣва, ѡ нѣнѣ, гѣорѣдиченѡ:**

Сѣеннѣйшимѣ, дѣо, ко гдѣ ѣтнѣми твоѣми мольбѣми, сохрѣнѣй всѣхѡ нѣсѡ рѣвѡ твоѣхѡ, ѡ лѣтѣхѡ ѡ всѣкѣа ѡнѣа нѣжды ѣкѡ предѣстѣтельство мѣровѣ.

На хѡалїтѣхѡ: стѣхїры, [на дѣ,] гласѡ ѡ.

Пѣ: Ѡ преслѣвнагѡ чѣдѣсѣ:

Мѣнице побѣдонѣснаѣ, слѣвнаѣ, тѣѣ женихѣа хрїтѣа ѡ сѣца возлюбїла сѣсѣ, ѡ проповѣдала сѣсѣ сѣгѣ предѣ владѣкѣ: сѣгѣ радѣ прѣтерпѣла сѣсѣ лѣтѣа мѣчѣнїа, крѣпостїю доблѣственнѣйшїа дѣшїа, ѡ взыде сѡ нѣмѡ, всѣхѣальнаѣ, ѣкѡ воїстїннѣ вѡ чертѣгѡ неслѣннѣй ѡ нескѣнчѣемѣй.

[**Дѡжды.**]

Мѣнице побѣдонѣснаѣ, слѣвнаѣ кѣріакіе, **Сѣгна**^{*18} пламень оубѣсїла сѣсѣ, ѡ лѣтѣхѡ [прѣсѣнїй]^{*19} горѣцею кѡ создѣтелю всѣрою твоѣю, ѡ тѣплымѣ кѡ немѣ мольбѣми. тѣмѣже хѡалїмѡ тѣлѣ по достоѣнїю пѣснѣми, неслѣсто хрїтѣова, ѡ стѣстѣ твоѣ всѣѣтнѣю, бѣоблѣженнаѣ.

^{16*} измењено према сличном месту у савременим руским издањима, а у изворнику: Сѣблѣкѣ.

^{17*} глас додат према нотном запису.

^{18*} у изворнику, пре овога стоји: нѣ, но ми смо га изоставили у покушају осмишљавања ове стихире.

^{19*} нема у изворнику, наш додаток у покушају осмишљавања ове стихире.

Мѣнице побѣдоносная, славноя, за хрѣта бѣа многокѡрбная
мѡчѣнїа и плѡти терзѡнїа мѡжески претерпѣвши, подвигъ твоѣ
свѣтлѡ совершила еси, и вѣнецъ мѣниченъ прїала еси ѿ подающаго ѣвѣ
проповѣдающимъ егѡ бѣа: достѡинѡ *вѣнчаютъ тѣ свѣтлыя*²⁰ почести
повѣды. **Слава, гласъ вѣ:**²¹

Во градѣ бѣа нашегѡ, [въ горѣ стѣнѣ егѡ, тамѡ вселїса стїа,
свѣтїльникъ неугасїй сохраниши. оуслышимъ дѣвы[а] похвалѣ: ѿ
дѣство, храмъ вѣїй. ѿ дѣство, мѣникѡвъ слава. ѿ дѣство, ѡггѡвъ
совѣдница.

И нынѣ, егѡродиченъ, илї крѣтовѣгѡродиченъ, гласъ тойже].²²

И прочее послѣдованїе оутрени, ѣкоже ѡбычнѡ: и ѡпѣстѣ.

[НА ЛІТУРГІИ.

Слѡжба вѣа мѡченицы.]

Конѣцъ, и бѣу слава.

Св. Маргарита, Параскева-Петка, Недеља –
фреска Галина Ганчева (Бугарска), Манастир Јовање, Србија 2007 г.

^{20*} не сасвим јасно. Можда би било боље овако: вѣнчающаго тѣ свѣтлыми ...

^{21*} у изворнику, пре овога стоји: **Пѡки поѣмъ первыи стїхъ [первѡ стїхїрѡ].**

^{22*} у изворнику, само: **Во градѣ бѣа нашегѡ: зрї еї стїхъ [сїѡ стїхїрѡ] на [стїхѡвнѣ] вечерни.**

ПРОЛОГЪ:

МѢЦА НѢЛА ВЪ 3 ДЕНЬ. ПАМЯТЬ СѢЯА МѢНЦЫ КЪРІАКІА.*23

РО ДНИ ДІОКЛИТІАНА ЦАРЯ , ДОУДОУ НѢКІИ ХРІТІАНИИ СЕ ЕВѢБИЮ ЖЕНОЮ
 СВОЕЮ , БЕСУДНА ЖЕ СОУЩА , МОЛѢЩАСЯ БГД ПОДАТИ НМА ПЛОДЪ УРЕВА , И
 ТОГО ПРИНЕСТИ ЕМОУ . РОДИСТА ЖЕ ОУРОУ ЖЕНЬСКИИ ПОЛЪ ВЪ ДЕНЬ НЕДЕЛНЫИ
 , И НАРЕКОСТА ЕН НМА КЪРІАКІА , ИЖЕ И КРѢТСТА Ю . ВО ДУЕИИ ЖЕ И
 НАКАЗАНИИ ПИТАЮЩА , СОВАДОСТА ДБЦУ ТЮЮ , БГД ВОЗЛОЖИТИ МЫСЛѢЩА .
 ГОИЕИЮ ЖЕ БЫВШУ , ПРЕДАИИ БЫША ДІОКЛИТІАНУ ЦАРИЮ . И СДНВЪ ИХЪ И БИВЪ НА
 МНОЗѢ . И РОДИТЕЛА ЕА ПОСА ИОУСТУ ДДКСУ , ВЪ СТРАНАХЪ МИТЛИНЕСКИХЪ .
 КЪРІАКІЮ ЖЕ МАЖИМІАНУ КЕСАРИЮ ВЪ НИКОМДИЮ , И ТЮЮ ИСПЫТАВЪ . И ВЪ ВѢРѢ
 ОВѢРѢТУЮ Ю ТВЕРДУ , И НЕ ПОКОЛЕВИМУ , ПОВЕРГЪ ПО ЗЕМЛИ И БИВЪ НЕ МИЛОСТИВИЦЮ
 НА МНОГИИ ЧАСЫ . СѢБИИЖЕ МОЛѢЩАСЯ , НЕ ИСТОУТВОВАШЕ СДІА . РЕЧЕЖЕ КЪ НЕМОУ
 СѢЛА , НЕ ПРЕЛЪЩАСЯ МАЖИМІАНЕ , НИКОГДАЖЕ МНОЮ ОВЛАДАТИ ИМАШИ , БГД
 ПОМОГАЮЩУ МНІ . ТОГДА ПОСА Ю ИЛАРИАНУ КИАСЮ ВЪ ДІОНИСКОМУ . ОИЖЕ ТЮЮ
 ИСПЫТА , ВВЕДЕ ВЪ КАПИЩЕ . И ПОМОЛЫШАСЯ ЕН , БЫСТЬ ТРОУСЪ ВЕЛИИ , И ПАДОША
 ВСИ ИДОЛИ ЦЕРКОВНИИ И СОКРОШИШАСЯ , И БЫША ИАКЪ ПРАХЪ . И ДОШЕДУ ВЪ ИХР
 ВѢТРЕМУ , И ДВИГШУ ПРАХЪ НА ВОЗДУХЪ . И БЛЕНОУВШАСЯ ОГНЕЧЕН МОЛНИИ , И
 ПОПАЛИ ЛИЦЕ ИЛАРИАНА КИАСА , И ПАДУ СЪ ПРЕСТОЛА ИЗДЪШЕ . ПРИШЕДУ ЖЕ ИИ
 КИАСЪ , И БИВЪ ЕМОУ ИНАСТОЛНИКУ . И ОУВѢДѢВЪ ОУСНХЪ , ОУВЪДИ СТОЮ ОУГНЕМУ
 СОЖЖЕНУ БЫТИ . И ЗАПАЛЫШЕ ИКОВАДОУ ВЕЛИЮ , И ВЪЕРГОША СѢЮ ПОСРЕДЕ . ОИАЖЕ
 РОУЦѢ КЪ БГД ПРОСТЕРШИ , ПОМОЛЫШАСЯ НА МНОГИИ ЧАСЫ . И ЛѢТНОМУ ВОЗДУХУ
 ЧИСТУ СОУЩУ , СИИДЕ ОБЛАКУ СЪ НЕБЕ , И ПОГАСИ ВСЮ СИЛУ ОГНЕЧЮ , НИКАКЪ
 МѢНЦѢ ВРЕДИМУ БЫВШИ . ПОСТАВЪ ЖЕ Ю НА СДНИЦИИ , НА ПДСИИ РАЗЛИЧНЫА
 СВѢРИ НА НИЮ , И НИЧТОЖЕ ОУСИТЕ , ВАЛАХУБОВА СВѢРИЕ ПРЕДИГОАМА ЕА . ЧѢМЪЖЕ И
 МНОЗИ ВѢРОВАША ВЪ ГДА НАШЕГО ИСА ХРІТА . СѢЛА ЖЕ ВЪЕРЖЕНА БЫСТЬ ВЪ ТЕМНИЦУ
 . ПОТОМУЖЕ СѢДУ КИАСЪ НА СДНИЦИИ , ДАДЕ ОУВЪДИЕИЕ НА НИЮ . ОИАЖЕ ИСПРОСИ
 ПОМОЛИТИСЯ . ИЖЕ И ПОМОЛЫСЯ НА МНОГИИ ЧАСЫ , И ПОЛУЧИВШИ ИПОСЛАДЪСЪТВОУЩИА
 ЕН ХРИСТИАНЫ . И ПРЕКЛОНЫШАСЯ КЪ ЗЕМЛИ , ОУСИТЕ Е МИРОМУ . И ПРИШЕДУ ВОИИИ
 , ИАКЪ ВІДУША Ю ОУМЕРШЮ , ОУДНВИШАСЯ . И БЫСТЬ КИИМУ ГЛАСЪ , ИДУТЕ БРАТИА
 , И ПОВѢДИТЕ ВСА ВЕЛИЧА БЖІА . ОИИ ЖЕ ВОЗВРАТИВШЕСЯ , СЛАВАХУ БГА;

23 узето из Дониконовског „Пролога“ за месец јули, лист 617 – 618. Прво штампано издање „Пролога“ је објављено од 1641-1643. године у Москви.

СТРАДАЊЕ СВЕТЕ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦЕ НЕДЕЉЕ (КИРИАКЕ).^{*24*25}

У време христорборних царева Диоклецијана^{*26} и зета његова Максимијана^{*27} живљаху у Анадолији две побожне старе душе, Доротеј и Јевсевија. Они беху побожни хришћани; беху богати али и бездетни. Они се мољаху Богу да им подари дете, обећавајући да ће га посветити Њему. Бог услиши њихову молитву и њима се у недељу роди женско дете, због чега они и дадоше име детету Недеља, и крстише га светим крштењем.

Родитељи васпитаваху Недељу у хришћанском учењу и врлинама, и тако од детињства Недеља посвети себе Богу, уздржавајући се од свега што раскалашна деца чине. Када одрасте, красна телом и душом, навалише многи просиоци, но она их све одби говорећи да је она себе обручила Христу Господу, и да ништа не жели до само да умре као девојка. Један од тих одбијених просилаца оптужи и Недељу и њене родитеље цару Диоклецијану као хришћане. Цар нареди те мучише родитеље Недељине, и после мука одасла их к управитељу Јусту у град Мелитину, где у мукама за Христа скончаше. Свету Недељу пак посла Диоклецијан у Никомидију^{*28} к ћесару Максимијану на суд. Саслушавши Недељу и видевши да је тврда и непоколебљива у Христовој вери, Максимијан нареди те је положише по земљи и дуго без милости бише воловским жилама. За то време мученица се мољаше Господу, и то страховито разјари мучитеља Максимијана те викаше на војнике који је мучаху. Тада му света мученица рече: Не варај се, Максимијане, никада ме нећеш моћи потчинити својој вољи пошто ми Бог помаже.

После тога Максимијан посла свету Недељу к управитељу Витиније^{*29} Илариону. Овај је саслуша и нареди да је уведу у идолски храм; но тамо се света Недеља помоли Богу, и настаде силан земљотрес, од кога сви идоли у храму попадале на земљу, поразбијаше се и у прах претворише; утом улете вихор у

^{24*} преузето из „Житија светих“ за месец јули, преп. Јустина (Поповића), [стр. 138-141.](#)

^{25*} Ово страдање Св. мученице Кириаке (Недеље) скоро је дословно узето из Синаксара Цариградске Цркве (Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, изд. Н. Delehaye, Bruxelles 1902, с. 805-6.)

^{26*} Диоклецијан владао римском царевином од 284. до 305. године.

^{27*} Диоклецијанов зет Максимијан Галерије, са титулом ћесар био Диоклецијанов сауправитељ на истоку римске царевине, а потом од 305. до 311. године и наследник његов.

^{28*} Никомидија – престоница источне римске царевине, резиденција цара Диоклецијана, велељепан град у области Витиније, на обали Мраморног Мора, у североисточном делу Мале Азије.

^{29*} Витинија – римска област у Малој Азији, на обали Мраморног и Црног Мора, граничила се на истоку Пафлагонијом, а на југу Галатијом, Фригијом и Мизијом.

храм, и развеја по ваздуху тај идолски прах; затим сину муња и сагоре лице управитељу Илариону, те он паде са свога престола и издахну.

После Иларионове погибије за управитеља области дође Аполоније. Обавештен о свему што се догодило, Аполоније удари свету Недељу на зверске муке, па је врже у тамницу. Када света Недеља лежаше у тамници сва у ранама, јави јој се Христос Господ, исцели је и рече јој: „Не бој се мука, Недељо, моја благодат је с тобом“.

Када управитељ Аполоније поново изведе свету Недељу на суд и муке, он донесе пресуду да она буде спаљена у огњу. Слуге спремише огромну ватру, и бацише мученицу усред ватре. А света мученица, подигавши руке к небу, дуго се мољаше Богу. И тада, из чистог и ведрога летњег неба, спусти се облак и угаси сву ватру, која ни најмање не повреди свету мученицу. После тога управитељ нареди да се на мученицу пусте разне звери, али и ту она остаде неповређена, пошто јој звери као кротка јагњад полегаху крај ногу. Видећи ово необично чудо, многи од присутних незнабожаца повероваше у Господа Христа. Но сви бише посечени. Света Недеља рече Аполонију: „Никојим начином не можеш ме одвратити од вере моје. Бациш ли ме у огањ, имам пример Три отрока; бациш ли ме пред зверове, имам пример Данила; бациш ли ме у море, имам пример Јоне пророка; предаш ли ме мачу, сетићу се чеснога Претече. За мене је живот – умрети за Христа“.

Тада нареди Аполоније да мученицу поново воде у тамницу. После извесног времена управитељ Аполоније, севши на судишту, са судијског места изрече смртну пресуду мученици: да буде посечена мачем. Целати је онда узеше и изведоше ван града да је погубе. Света Недеља их замоли за дозволу да се помоли Богу. Целати јој дозволише. Она онда клече на колена, уздиже руке к небу и помоли се Богу, да Бог помилује и спасе све оне, који буду спомен њен славили, и да упокоји њену душу заједно са душама њених родитеља. Свршивши молитву, она предаде душу своју Богу пре него се мач спусти на њену главу. А када војници, пришавши к њој да изврше над њом смртну казну, видеше да је већ умрла, зачудише се. Утом би к њима божански глас с неба који им рече: Идите, браћо, и причајте свима о великим делима Божјим. – Војници се после тога вратише славећи Бога.

Света Недеља чесно пострада и пресели се у вечну радост Господа свога 289. године, у Никомидији. Ова света мученица се нарочито много празнује у Далмацији и Јужној Италији.

